

Először Erdélyben az Eszterlanc

Népzene és korunk lüktetése

Az Eszterlanc megalakulása óta elsősorban hagyományos mezőszéki népzenei játszó zenekar. A korábbi években Búza és Melegföldvár hagyományában elmélyülő együttes 2015-ben egy mezőszéki dalokból összeállított programmal jelentkezett. Koncertjeiken azóta a búzai mellett keszői és magyarpalatkai tánczenét is játszanak. Műsoraikban és hangfelvételeiken gyakran közreműködnek mezőszéki énekesek, de ezzel párhuzamosan az elmúlt néhány évben az együttes munkájába több fiatal énekes és hegedűs is bekapcsolódott, akik egy zenei műhelyt alkotva segítik és gazdagítják az előadásokat.

Az idén megjelent Keszü című albumukon elsősorban mezőszéki énekek hallhatók, de hasonlóan az elmúlt 15 év koncertjeihez és lemezeihez, ezen a korongon is találkozhatunk Szilágyi Anna melegföldvári énekessel, valamint Dresch Mihály dzsesszzenésszel. A zenekar és a visszatérő vendégművészek munkáját Császár Attila fogja össze, mezőszéki gyűjtőútjaira támaszkodva. Ő avatott be az Eszterlanc tevékenységének részleteibe.

– *Hogy született meg benned a vágy, hogy népi zenekart alapíts?*

– Megtetszett a zene, pontosabban a vonós zenekarral kísért énekek. Sokakhoz hasonlóan a Muzsikás együttesen keresztül léptem be a rendszeres népzenehallgatók táborába. Édesapám kapott ajándékba egy István, a király hanglemezt, amiről megtetszett egy dal, amit Sebestyén Márta énekelt. Legközelebb egy vidéki lemezboltban nézelődve véletlenül kezembe akadt egy Muzsikás lemez, amin az ő nevét olvastam, – megfakult borítóval láthatóan évek óta ott hevert –, hát

megvettem, és ez a döntés volt a zenekaralapítás első lépése.

1998-ban volt az első Eszterlanc koncert Devecserben. Rajtam kívül más ezt aligha tartja számon, hisz nem volt egy berobbanó kezdés, ahogy az együttes későbbi működése sem lett töretlen és folytonos. Abban viszont úttörő volt, hogy már ezen az első fellépésen is kizárólag mezőszéki zenét játszottunk. A koncertet felvettük egy kis kazettás magnóval, így utána vissza tudtam hallgatni, és az megerősített abban, hogy érdemes folytatni.

– *Kik alkotják a zenekart?*

– A kezdetek óta számos változás volt a zenekarban, de a két hegedű, két énekes, brácsa, bőgő felállás mindig megmaradt. Az elmúlt évek során egyre nyitottabb műhely lettünk, amihez több fiatal hegedűs és énekes is csatlakozott. A falusi énekesekkel való alkalminak indult együttműködés 17 éve tart, így lehetséges, hogy a melegföldvári Szilágyi Anna, a búzai és a keszői énekesek is ott vannak ennek a műhelynek a

mélyén. Bízom benne, hogy a két kör találkozása szép dolgokat hoz a felszínre. A brassói koncerten Soós Réka, Sturcz Noémi, Juhász Dénes, Kovács Márton, Liber Róbert, valamint jómagam alkotjuk a bandát.

– *Mi az, ami megfogott a mezőszéki népzeneben?*

– Mindenki igyekszik olyan zenét játszani, amit szeret, nekem ez a kedvencem. Szerintem a magyar népzene belülről a mezőszéki áll legközelebb korunk lüktetéséhez.

– *Milyen gyakorisággal és milyen alkalmon lép fel az együttes?*

– Az Eszterlanc havonta egy-két alkalommal játszik, legtöbbször a Fonó Budai Zeneház szervezésében. Ritkán egy-egy fesztiválra is eljutunk. Ezt az évet Szilágyi Anna melegföldvári énekessel együtt a MŰPÁ-ban kezdtük, a Duna TV Újév-köszöntő műsorában. Nagy megtisztelésnek tartom, hogy júniusban a Zeneakadémián is lesz egy kétrészes műsorunk. Erdélybe most hívtak minket először koncertet adni, és ez nagyon nagy öröm számunkra, hiszen erdélyi zenét játszunk!

– *Milyen egy népzenei életed?*

– Azt hiszem, mindenkinek más, de a csapattól éppen én vagyok az, aki nem tud erre válaszolni. Abban az időszakban, amikor csak népzenevel foglalkoztam, el se tudtam képzelni, miként lehet egy munkahelyen, főleg egy irodában eltölteni napi 8 órát. Ma pedig nem tudom elképzelni a fordítottját, mit is csinálhattam a tenger sok időmmel? A zenészség már csak a szabadidőre korlátozódik, így nem sokban különbözik egy szokásos polgári életformától.

– *Mit közvetít a 21. század emberének ez a zenei műfaj?*

– Tartalmilag ugyanazt képes közvetíteni a műfaj, mint bármelyik másik művészeti ág. Sajnos a népművészet, népzene és az ehhez hasonló kifejezésekben a „nép” előtag sokak számára alacsonyabb színvonalat jelent, nem sorolják az egyéb művészetekkel azonos szintre. Pedig a népzene alkalmas arra, hogy a mai emberekhez szóljon, sőt, egyre világosabban látszik, hogy nagy szükség is van a népi kultúrából áradó harmóni-

Reformáció 500* Luther asztali beszélgetései

Gondolatok a könyvről

Egy Könyv elegendő, de ezer sem sok. Ha meg akarod változtatni a világot, ragadj tollat és írd!

* Megjelenik a brassói evangélikus-lutheránus egyházközség támogatásával.

ára és tisztaságra. Ugyanakkor azt is tudomásul kell vennünk, hogy attól, hogy valami népi, vagy régi stílusban szólal meg, nem feltétlenül katartikus, lehet, hogy csak szórakoztató, de az is lehet, hogy nem akar más lenni tudományt szolgáló hagyományörzésnél. Amit közvetíteni szeretnénk, az túl sok és túl kevés ahhoz, hogy meg tudjam fogalmazni, de ha összegezni kell, akkor az egyik fő szempont a zenei örökségünkől kiolvasható üzenetek, érzések továbbítása.

– *Milyen terveitek vannak a jövőre nézve?*

– A napokban jelent meg az új Eszterlanc cédé, de már a következőn gondolkodunk. Búza, Melegföldvár, Mezőszéki, Palatka után a magyarországi népzeneben való elmélyülés a cél. Vagyis maradunk a Mezőségen! Jó lenne minél többet próbálni, kívánom, hogy sok időnk jusson rá. Lehet, hogy ősszel élőben is bemutatjuk az új lemezüket Keszüben, a Mezőségen. Előtte, augusztusban pedig néhány napra Lengyelországba visszük az erdélyi muzsikát.

– *Mit jelent számokra a népzene?*

– A népzene az egyik legcsodálatosabb emberi alkotás a világon. Az, hogy magyar népzenei játszó zenekart alapíts, természetes és magától értetődő lenne, ha a magyar emberek nagyobb számban hallgatnának magyar népzenei. Mivel ez nincs így, úgy érzem, hogy missziós tevékenységet folytatunk, ami egy igazi férfias kihívás. A népzene közösségteremtő ereje óriási, lokális és globális szinten egyaránt. Ha valaki nem talál kapaszkodót a környezetében, a népzene segíthet, de a befogadásához – tudom, hogy furcsán hangzik – nagy nyitottság és magabiztonság kell.

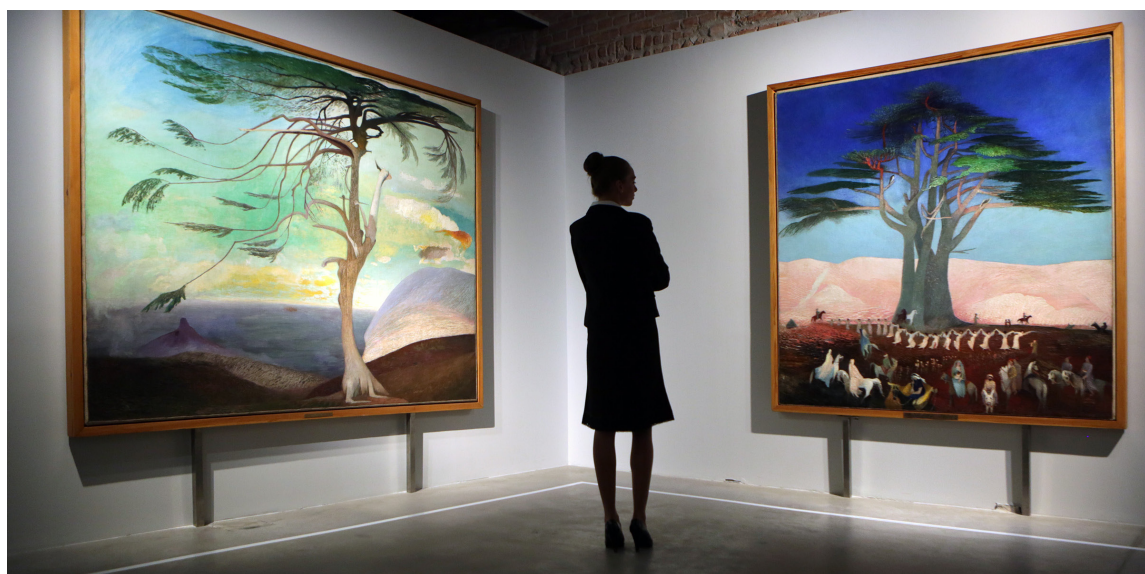
Kosztá Enikő

Csontváry a Csíki Székely Múzeumban

Sajtótájékoztatón jelentette be Gyarmati Zsolt múzeumigazgató, hogy Csontváry Kosztka Tivadar képeiből készül egy nagyívű kiállítás, amely – hasonlóan a korábbi években létrejött különleges és máshonnan kölcsönzött munkákból összeállított tárlatokhoz – ugyancsak jelentős érdeklődésre számíthat. Csontváry 47 munkáját fogják kiállítani a május 7. és augusztus 20. közötti időszakban.

Az intézményvezető elmondta, hogy meglátásuk szerint Munkácsyhoz és Rippl-Rónaihoz hasonló súlya van Csontváry Kosztka Tivadar műveinek is, ezért méltó arra, hogy általa „hozzák házhoz” a kultúrát Csíkszeredába. Csontváry-képek mindaddig nem voltak megtekinthetők Erdélyben. Ez a kiállítás az életmű legjavát fogja bemutatni. A kivitelezés egyetlen korlátja a csíkszeredai múzeum nyílászáróinak mérete, ami miatt a legnagyobb kép, amit be tudnak vinni a kiállítóterembe az a Magányos cédrus, amelynek mérete 2,11 x 2,68 méter.

A megtekinthető 48 műtárgyat a budapesti Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria, a pécsi Csontváry Múzeum, a miskolci Herman Ottó Múzeum, a budapesti Kovács Gábor Művészeti Alapítvány által működtetett KOGART, a debreceni Antal – Lusztig Gyűjtemény tulajdonosa és a szolnoki Damjanich János Múzeum ajánlotta fel. A kiállított 47 Csontváry-alkotás mellett lesz egy Munkácsy Mihály-festmény is. Azzal kapcsolatban, hogy milyen kontextusban kerül majd kiállításra a 48-ik alkotás, mindössze annyit árult el az igazgató, hogy kedves megle-

petésnek szánják a látogatók számára.

Mint kiderült, a támogatók által felajánlott összegeket többnyire reklámokra költik: idén nagy hangsúlyt fektetnek a múzeumba kevésbé járók becsalogatására – így a középiskolásokat és az egyetemistákat igyekeznek megszólítani.

Az előzőekhez hasonlóan az idekiállításal párhuzamosan is szer-

veznek programokat, többek között szerdán az erdélyi középiskolások számára hirdettek vetélkedőt, de szerveznek filmvetítést Csontváry életéről, múzeumpedagógiai programokat gyermekeknek, továbbá katalógust jelentetnek meg, falinaptárt adtak ki, és ajándéktárgyakkal is készülnek.

A kiállítás létrehozói a Csíki Székely Múzeum, Csíkszereda városa,

a Magyar Nemzeti Galéria, illetve Magyarország Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI). A kiállítás kurátora Bellák Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria művészettörténésze, a fővédnöke pedig Balog Zoltán, az EMMI minisztere és Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke, akik a tervek szerint részt vesznek a májusi megnyitón is – mondta Gyarmati Zsolt igazgató.

